

HEV 2018: procesmodel evenementenveiligheid

Instituut Fysieke Veiligheid
Kennisontwikkeling en onderwijs
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.ifv.nl
info@ifv.nl
026 355 24 00

Colofon

Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor schade ontstaan door eventuele fouten c.q. onvolkomenheden in deze handreiking.

Om de publicatie te kunnen blijven ontwikkelen en verbeteren, ontvangen wij graag commentaar en suggesties ter verbetering. Vragen of opmerkingen kunt u sturen naar info@ifv.nl, onder vermelding van 'HEV 2018'.

Achtergrondinformatie over evenementenveiligheid is te vinden in het dossier Evenementenveiligheid op www.ifv.nl/kennisplein.

Een *Handreiking* is een publicatie die de status heeft van een adviserend document. In een Handreiking wordt organisatie- en/of toepassingsgerichte methodiek vastgelegd. Het gaat daarbij om leerervaringen en leerpunten, best practices, deskundigen-, beleids- en uitvoeringsadviezen.

Instituut Fysieke Veiligheid (2018). *HEV 2018: procesmodel evenementenveiligheid*. Arnhem: IFV.

Opdrachtgever:	Raad Directeuren Veiligheidsregio (RDVR) in opdracht van het Veiligheidsberaad
Contactpersoon:	Hilda Raasing (RDVR)
Titel:	HEV 2018: procesmodel evenementenveiligheid
Datum:	4 juni 2018
Status:	Definitief
Versie:	1.0
Auteurs:	Herman van Hijum (Crisismanagement Academie IFV/ Politieacademie), Nancy Oberijé (Instituut Fysieke Veiligheid)
Eindredactie:	Yvonne Stassen (Instituut Fysieke Veiligheid)
Omslagfoto:	Luka de Kruijf
Projectleider:	Herman van Hijum
Review:	Menno van Duin (Instituut Fysieke Veiligheid)
Eindverantwoordelijk:	Wim Beckmann (Instituut Fysieke Veiligheid)

Voorwoord

Voor u ligt de *HEV 2018: procesmodel evenementenveiligheid*. Het is de opvolger van de *Handreiking evenementenveiligheid* uit 2011. Sinds 2011 hebben een aantal incidenten inzichten en ervaringen opgeleverd, die een herziening van de handreiking noodzakelijk maakten. Daarnaast verscheen in 2016 het rapport *Meer aandacht nodig voor veiligheid en gezondheid bij publieksevenementen* van de Inspectie Veiligheid en Justitie. Mede naar aanleiding van dit inspectierapport is de HEV 2011 geëvalueerd. Uit het evaluatieonderzoek bleek dat er een duidelijke behoefte was aan een geactualiseerde versie van de HEV. Met deze HEV 2018 wordt tegemoet gekomen aan de behoefte aan meer uniformiteit (wetgeving, normering) enerzijds en ruimte voor maatwerk en flexibiliteit anderzijds. Ook wordt voldaan aan de wens van een HEV van beperkte omvang en een duidelijkere structuur. Tevens is invulling gegeven aan de behoefte aan praktische checklists.

De *HEV 2018: procesmodel evenementenveiligheid* biedt een overkoepelend kader voor alle samenwerkingspartners bij de voorbereiding, uitvoering en nazorg van evenementen. Aanvullend kunnen door de verschillende branches specifieke richtlijnen worden ontwikkeld. Deze documenten tezamen beogen evenementen op een veilige manier te laten verlopen.

Bij de totstandkoming van deze *HEV 2018: procesmodel evenementenveiligheid* zijn personen betrokken van alle samenwerkingspartners. Hen wil ik bedanken voor hun toewijding en gepleegde inspanningen.

Arnhem, 4 juni 2018
Instituut Fysieke Veiligheid

L.C. Zaal MPM
Algemeen directeur

Inhoud

	Inleiding	5
1	Deel I: de processtappen	7
1.1	Uitgangspunten	7
1.2	Procesmodel evenementenveiligheid	9
1.3	Vorm en inhoud van de processtappen	12
2	Deel II: de checklists	13
2.1	Leeswijzer	13
2.2	Checklist aanvraag evenement	14
2.3	Checklist evenementenkalender	15
2.4	Checklist risicoprofiel evenement	16
2.5	Checklist operationeel plan evenement	17
	Literatuur	18
	Bijlage 1 Begrippenlijst	20
	Bijlage 2 Projectteam Actualisatie HEV	25

Inleiding

Doel

De *HEV 2018: procesmodel evenementenveiligheid* is een hulpmiddel bij de vergunningverlening, de voorbereiding en de organisatie van veilige evenementen. De HEV 2018 beschrijft het gehele proces, dat start met het aanvragen van een evenement en eindigt met het evalueren van het evenement na afloop. Door acht processtappen te doorlopen, houden de verschillende samenwerkingspartners grip op de veiligheid bij evenementen en kunnen zij, als dat nodig is, op tijd maatregelen nemen om de veiligheid te bevorderen. *Hoe* de samenwerkingspartners de acht processtappen doorlopen, komt niet aan de orde. Dit wordt overgelaten aan de professionaliteit van de samenwerkingspartners.

Gemeenten, veiligheidsregio's en politie kunnen de HEV 2018 opnemen in hun eigen evenementenbeleid en dit beleid laten vaststellen door het bevoegd gezag.

Doelgroep

De HEV 2018 is bedoeld voor professionals die ervaring hebben met de voorbereiding, uitvoering en nazorg van evenementen. Denk hierbij aan medewerkers van gemeenten, veiligheidsregio's (brandweer en GHOR), politie en aan organisatoren van evenementen.

Wijzigingen ten opzichte van de HEV 2011

De HEV 2011 bestond uit vijf delen. De HEV 2018 bestaat uit een actualisatie van de delen I en II. De delen III, IV en V maken niet langer deel uit van de handreiking. Deel III was met name bedoeld voor gemeenten. Dit deel wordt opgepakt door de [Stichting Evenementen Handboek](#), die werkt aan een handboek voor gemeenten en organisatoren. De delen IV en V gingen over de hoe-vraag en zijn daarom weggelaten uit de HEV 2018.

Een inhoudelijk belangrijk verschil met de HEV 2011 is dat de HEV 2018 niet uitgaat van een *risicoclassificatie*, maar van een *behandelclassificatie* van evenementen. Meer uitleg hierover staat in deel I.

Leeswijzer

De HEV 2018 bestaat uit twee delen. Het eerste deel beschrijft de acht processtappen die doorlopen worden bij de vergunningverlening, de voorbereiding en de uitvoering van evenementen. Het tweede deel bestaat uit checklists voor de aanvraag, de evenementenkalender, het risicoprofiel en het (integraal) operationeel plan.

De literatuurlijst bevat een overzicht van de geraadpleegde bronnen. Om het aantal voetnoten te beperken, verwijzen we voor citaten en begrippen naar die literatuurlijst.

Bijlage 1 bestaat uit een uitgebreide begrippenlijst. In bijlage 2 staan de namen van de leden van het projectteam.

1 Deel I: de processtappen

1.1 Uitgangspunten

De HEV 2018 beschrijft hoe uitvoering gegeven kan worden aan de veiligheidsketen (preventie, preparatie, respons en nafsace) bij evenementen. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:

- > Een evenement is een voor het publiek toegankelijke samenkomst of vermakelijkheid waarvoor een vergunning of ontheffing is vereist.
- > De burgemeester is verantwoordelijk voor het toezicht op c.q. de handhaving van de openbare orde en openbare veiligheid bij evenementen.
- > De organisator van een evenement is primair verantwoordelijk voor een veilig en ordelijk verloop van een evenement.¹ Vergunningen en ontheffingen van het bevoegd gezag zijn belangrijke instrumenten om eisen te stellen aan de organisator bij een (dreigende) aantasting van de openbare orde en veiligheid.
- > De OOV-diensten (van de veiligheidsregio's, politie en gemeenten) ondersteunen de vergunningverlener bij het beantwoorden van drie kernvragen:
  1. Wat is er aan de hand, en hoe erg is dat?
  2. Wie moeten daar wat aan doen?
  3. Hoe doen zij dat, en waarmee?
- > De (niet-²)wettelijke adviesplicht van de OOV-diensten hangt af van de behandelclassificatie van het evenement. De HEV 2018 gaat uit van drie classificaties:
  1. Regulier evenement (A):

De voor het publiek toegankelijke samenkomst of vermakelijkheid waarbij operationele voorbereiding en uitvoering door een of meer OOV-diensten niet noodzakelijk worden geacht. Dit gelet op de interventiecapaciteit van de organisator van dat evenement bij een (dreigende) aantasting van de openbare orde en veiligheid.
  2. Aandacht evenement (B):

De voor het publiek toegankelijke samenkomst of vermakelijkheid waarbij operationele voorbereiding en uitvoering door een of meer OOV-diensten voorstelbaar worden geacht. Dit gelet op de interventiecapaciteit van de organisator van dat evenement bij een (dreigende) aantasting van de openbare orde en veiligheid.
  3. Risicovol evenement (C):

De voor het publiek toegankelijke samenkomst of vermakelijkheid waarbij operationele voorbereiding en uitvoering door een of meer OOV-diensten noodzakelijk worden geacht. Dit gelet op de interventiecapaciteit van de organisator van dat evenement bij een (dreigende) aantasting van de openbare orde en veiligheid.

¹ Dat laat onverlet dat ook deelnemers/toeschouwers bij dat evenement een eigen verantwoordelijkheid hebben en houden voor hun eigen veiligheid en die van anderen.

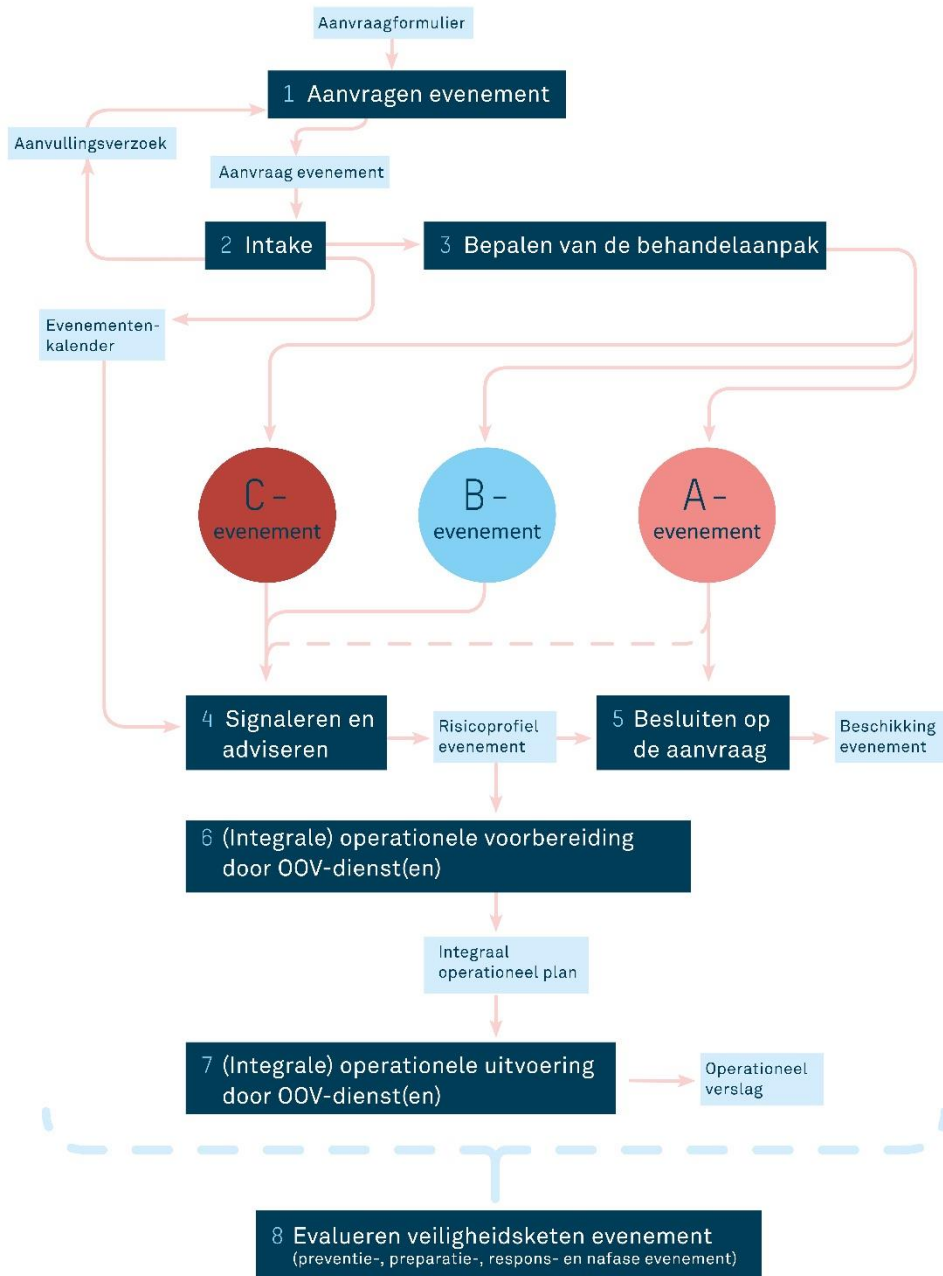
² De niet-wettelijke adviesfunctie is vastgelegd in gemeentelijk evenementenbeleid of andere beleidsplannen, zoals het regionaal beleidsplan van de veiligheidsregio.

- > De risicoscan is in de HEV 2018 geen kritiek informatieproduct. Risicoscans kunnen weliswaar fungeren als hulpmiddel bij het bepalen van de behandelclassificatie, maar niet als risicoclassificatie. Die scans zijn namelijk over het algemeen gebaseerd op simpele of gewogen Excel-modellen. Binnen die modellen wordt van een aantal variabelen ingeschat of ze het risico op een verstoring van de openbare orde en veiligheid verhogen. Een gemiddelde of optelling van de gegeven score aan die variabelen levert dan de risicoclassificatie op. Het behoeft geen betoog dat een risicoclassificatie gebaseerd dient te zijn op het identificeren, analyseren en beoordelen van mediërende relaties tussen variabelen binnen het organisatie-, publieks-, activiteiten- en omgevingsprofiel. Dergelijke complexe analyses zijn element van het risicoprofiel en het (integraal) vervaardigen daarvan is afhankelijk van de gekozen behandelclassificatie.

1.2 Procesmodel evenementenveiligheid

De HEV 2018 gaat uit van acht processtappen, die in het procesmodel hieronder zijn weergegeven.

Figuur 1.1 Procesmodel evenementenveiligheid

Processtap 1: aanvragen evenement

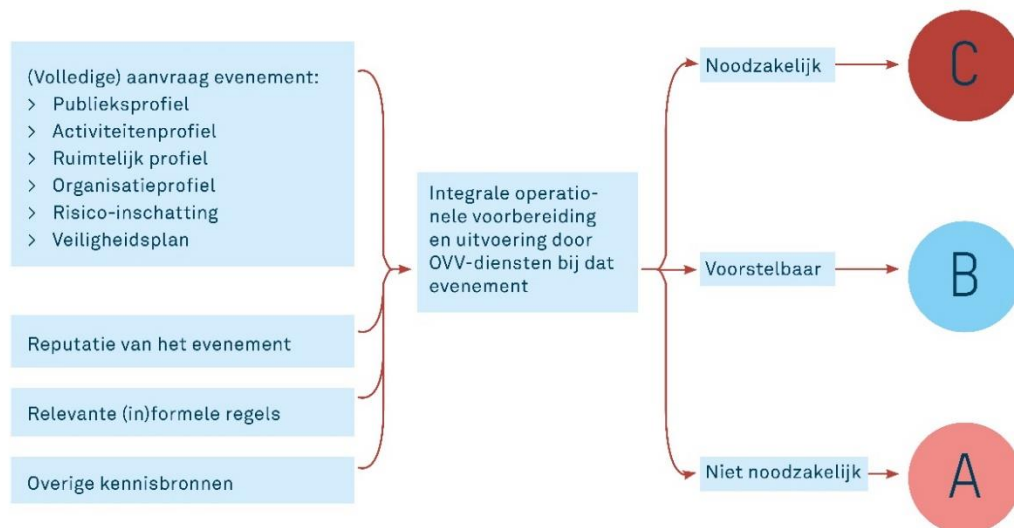
De organisator van een evenement dient - al dan niet na een vooroverleg met de vergunningverlener - een (digitale) aanvraag in voor de vergunningen, ontheffingen en meldingen³ bij dat evenement. Het doel van de aanvraag is inzicht te krijgen in de feiten en gegevens over het activiteitenprofiel, publieksprofiel, ruimtelijk profiel, organisatieprofiel, de risico-inschatting en het veiligheidsplan. Deze gegevens zijn van belang voor de tweede processtap.

Processtap 2: intake

Het doel van deze processtap is dat de vergunningverlener toetst of de aanvraag volledig is. Waar nodig vindt een aanvullingsverzoek plaats. De aanvraag wordt vermeld op de evenementenkalender en de aanvraag vormt de input voor processtap 3.

Processtap 3: bepalen van de behandelaanpak

Tijdens deze processtap wordt de behandelaanpak bepaald. De vergunningverlener beoordeelt de volledige aanvraag, relevante (in)formele regels, gegevens over de reputatie van het evenement en relevante gegevens uit overige kennisbronnen. Deze beoordeling leidt tot de behandelclassificatie: regulier (A), aandacht (B) of risicovol evenement (C). Zie voor een schematische weergave figuur 1.2.

Figuur 1.2 Bepalen behandelclassificatie evenement

Bij een A-evenement kan de vergunningverlener nu direct een beschikking afgeven. Bij een B- en C-evenement volgt processtap 4.

Processtap 4: signaleren en adviseren

Het doel van deze processtap is dat de relevante OOV-diensten, waaronder de gemeente als adviserende OOV-dienst, hun advies geven over de te behalen prestaties bij een (dreigende) aantasting van de openbare orde en veiligheid bij een evenement. Dit advies vindt gevraagd of ongevraagd plaats. Een OOV-dienst adviseert ongevraagd wanneer hij een risicovolle situatie signaleert bij een op de evenementenkalender vermeld evenement, ongeacht de behandelclassificatie. De gevraagde monodisciplinaire of integrale advisering is gebaseerd op de behandelclassificatie (zie figuur 1.3). Het risicoprofiel is de basis van het advies en is de input voor de vijfde en zesde processtap.

³ Waaronder de melding/vergunning brandveilig gebruik.

	A-evenement	B-evenement	C-evenement
Monodisciplinaire advisering	Optioneel	Ja	Nee
Integrale advisering	Nee	Optioneel	Ja

Figuur 1.3 Monodisciplinaire of integrale advisering gebaseerd op de behandelclassificatie

Bij een C-evenement is een gezamenlijk (integraal) advies van alle betrokken OOV-diensten verplicht. De afzonderlijke OOV-diensten kunnen voor zichzelf eerst een monodisciplinair advies opstellen, maar het advies dat ze gezamenlijk aan de vergunningverlener geven, is een integraal advies.

Processtap 5: besluiten op de aanvraag

Het doel van deze processtap is om een beschikking af te geven: het weigeren of onder voorwaarden verlenen van de vergunningen en ontheffingen⁴ in het belang van de openbare orde en openbare veiligheid, inclusief volksgezondheid en milieu.

Processtap 6: (integrale) operationele voorbereiding OOV-dienst(en)

Het doel van deze processtap is dat de OOV-diensten, op basis van het actuele risicoprofiel⁵ en onder directe verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag, de operationele strategie vaststellen. Daarbij is het 'doorleven' van scenario's door de betrokken partijen wellicht belangrijker dan de uitkomst ervan!

Processtap 7: integrale operationele uitvoering OOV-dienst(en)

Het doel van deze processtap is dat de OOV-diensten hun geplande werkzaamheden om de veiligheid van het evenement te waarborgen uitvoeren. Van de uitvoering wordt verslag gedaan en dit verslag gaat ter verantwoording naar het bevoegd gezag.

Processtap 8: evalueren van de veiligheidsketen bij het evenement

Doel van deze processtap is dat de voorafgaande processtappen worden geëvalueerd. Evaluaties van evenementen zijn een belangrijke input voor het versterken van processtappen. Ook zijn zij een kennisbron bij het bepalen van de behandelaanpak bij eenzelfde of een soortgelijk evenement.

⁴ Bepaalde ontheffingen worden door een ander gezagsorgaan verleend, al dan niet op basis van een verklaring van geen bezwaar door de burgemeester. Denk bijvoorbeeld aan een ontheffing door de commissaris van de Koning o.b.v. artikel 10 van de Wegenverkeerswet: het houden van een wedstrijd met voertuigen binnen meerdere gemeenten.

⁵ Element van operationele voorbereiding is het actualiseren van het risicoprofiel.

1.3 Vorm en inhoud van de processtappen

De manier waarop professionals de acht processtappen uitvoeren is minder van belang. Belangrijk zijn de uitkomsten van de processtappen: de informatieproducten. Deze vormen de schakels tussen de processtappen. Het gaat om de informatieproducten: aanvraag, evenementenkalender, risicoprofiel en (integraal) operationeel plan. Deel II van de HEV 2018 bestaat uit checklists voor deze informatieproducten.

Zie voor een meer gedetailleerde beschrijving van de rollen van de betrokken partijen het in ontwikkeling zijnde Nederlands Handboek Evenementen Veiligheid (NHEV, Stichting Evenementen Handboek, 2017).

2 Deel II: de checklists

2.1 Leeswijzer

De resultaten van elke processtap uit deel I zijn zogenoemde informatieproducten. Deze informatieproducten vormen de schakels tussen de processtappen. Dit deel II van de HEV 2018 bestaat uit checklists voor de informatieproducten. Hierin wordt op hoofdlijnen beschreven:

- > naam van het informatieproduct
- > doel van het informatieproduct
- > minimale inhoud van het informatieproduct
- > bestek van het informatieproduct:
  - > procesrollen
  - > hulpmiddelen
  - > kwaliteitseisen.

Met behulp van de checklists kunnen de informatieproducten nader uitgewerkt worden binnen (boven)lokaal evenementenbeleid. De checklists kunnen immers niet bepalen hoe de betrokken gemeenten en OOV-diensten aan elke processtap vorm en inhoud geven. Het is echter van groot belang dat voor de betrokkenen duidelijk is wie wat doet en wie informeert!

Voor de kwaliteit van elk informatieproduct gelden de volgende (generieke) uitgangspunten. Het informatieproduct is:

- > bruikbaar, voldoet aan het doel daarvan
- > betrouwbaar, blijft voldoen aan het doel daarvan
- > onderhoudbaar, kan worden aangepast op het doel daarvan
- > flexibel: is ook voor andere doelen geschikt.

2.2 Checklist aanvraag evenement

Naam	Aanvraag [naam evenement]
Doel	Te bereiken dat feiten en gegevens zijn verstrekt over de te organiseren openbare samenkomst of verzameling. Enerzijds voor het beoordelen, behandelen, registreren en publiceren van het klantverzoek. Anderzijds voor het vergaren van kennis van risicovolle situaties voor de openbare orde en veiligheid, het vergaren van kennis over de interventiecapaciteit van de organisator daarbij en het vergaren van kennis van af te wegen belangen.
Minimale inhoud	<ul style="list-style-type: none"> > Gegevens organisator/organisatie > Organisatieprofiel > Activiteitenprofiel > Publieksprofiel > Ruimtelijk profiel > Bijlagen:<ul style="list-style-type: none"> > Tekening > Risico-inschatting > Draaiboek/veiligheidsplan > Vergunningen, meldingen en ontheffingen. Denk o.a. aan het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen (Bbgbop)
Procesrollen (te bepalen door de daarbij betrokken partijen)	<ul style="list-style-type: none"> > Wie stelt/stellen de aanvraag op? > Wie moet/moeten daarbij geconsulteerd worden? > Wie moet de aanvraag autoriseren? > Wie neemt/nemen de aanvraag af? > Wie moet de aanvraag archiveren?
Hulpmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> > (Digitaal) aanvraagformulier Productbeschrijving aanvraag evenement bijvoorbeeld: Digimak, LiveEvents, Evenement Assistent > Nederlands Handboek Evenementen Veiligheid
Kwaliteitseisen	<ul style="list-style-type: none"> > De aanvraag voldoet aan de minimale inhoud. > De aanvraag wordt in de juiste tijd, op de juiste plaats en in de juiste vorm ter beschikking gesteld aan de juiste afnemers.

2.3 Checklist evenementenkalender

Naam	Evenementenkalender
Doel	Te bereiken dat een overzicht is gegeven van voorzienbare evenementen naar plaats en tijd.
Minimale inhoud	<ul style="list-style-type: none"> > Naam van het evenement > Naam van de organisator/organisatie > Datum/tijdvak evenement > Locatie evenement > Doel/soort evenement > Geschat aantal bezoekers/deelnemers > Behandelclassificatie > Behandelstatus
Procesrollen (conform evenementenbeleid)	<ul style="list-style-type: none"> > Wie stelt/stellen de evenementenkalender op? > Wie moet/moeten daarbij geconsulteerd worden? > Wie moet de evenementenkalender autoriseren? > Wie neemt/nemen de evenementenkalender af? > Wie moet de evenementenkalender archiveren?
Hulpmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> > Format evenementenkalender
Kwaliteitseisen	<ul style="list-style-type: none"> > De evenementenkalender voldoet aan de minimale inhoud. > De evenementenkalender wordt in de juiste tijd, op de juiste plaats en in de juiste vorm ter beschikking gesteld aan de juiste afnemers.

2.4 Checklist risicoprofiel evenement

Naam	Risicoprofiel [naam evenement]
Doel	Te bereiken dat de waarschijnlijkheid en impact van risicovolle situaties bij het evenement zijn ingeschat ten behoeve van de oordeels- en besluitvorming over vergunningen, ontheffingen en meldingen ⁶ , en de oordeels- en besluitvorming over interventiecapaciteit bij die risicovolle situaties.
Minimale inhoud	<ul style="list-style-type: none"> > Algemeen (context): <ul style="list-style-type: none"> > Organisatieprofiel > Ruimtelijk profiel > Publieksprofiel > Activiteitenprofiel > Scenario's⁷: <ul style="list-style-type: none"> > Risicovolle situaties: <ol style="list-style-type: none"> 1. Gebeurtenis 2. Oorzaak 3. Gevolg > Interventiecapaciteit: <ol style="list-style-type: none"> 1. Maatregel 2. Effect van maatregel > Bijlage: <ul style="list-style-type: none"> > Visuele weergave van scenario's naar waarschijnlijkheid en impact
Procesrollen (conform evenementenbeleid)	<ul style="list-style-type: none"> > Wie stelt/stellen het risicoprofiel op? > Wie moet/moeten daarbij geconsulteerd worden? > Wie moet het risicoprofiel autoriseren? > Wie neemt/nemen het risicoprofiel af? > Wie moet het risicoprofiel archiveren?
Hulpmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> > Handreiking (nationale⁸ en regionale⁹) risicobeoordelingssystematiek: <ul style="list-style-type: none"> > Criteria t.b.v. inschatten van de waarschijnlijkheid van elk scenario > Criteria t.b.v. inschatten van de gevolgen van elk scenario. > Leidraad Veiligheid publiekevenementen > Nederlands Handboek Evenementen Veiligheid
Kwaliteitseisen	<ul style="list-style-type: none"> > Het risicoprofiel voldoet aan de minimale inhoud. > Het risicoprofiel wordt in de juiste tijd, op de juiste plaats en in de juiste vorm ter beschikking gesteld aan de juiste afnemers.

⁶ Waaronder melding/vergunning brandveilig gebruik.

⁷ Deze kernelementen van *elk* scenario zijn ontleend aan de paragraaf informatiemanagement in het Besluit veiligheidsregio's. De operationalisatie van deze kernelementen (GOGME) kan worden gevonden via www.crisisbesluitvorming.nl.

⁸ [Werken met scenario's, risicobeoordeling en capaciteiten in de Strategie Nationale Veiligheid \(NCTV\)](#).

⁹ Handreiking Regionaal Risicoprofiel (IFV, 2009).

2.5 Checklist operationeel plan evenement

Naam	Operationeel plan [naam evenement]
Doel	Te bereiken dat de strategie en aanpak zijn bepaald voor de direct betrokken OOV-dienst(en): de verantwoordelijkheid en bevoegdheid om vorm en inhoud te geven aan het behalen van een bepaalde prestatie en het continueren daarvan over een bepaalde periode.
Minimale inhoud ¹⁰	<ul style="list-style-type: none"> > Toestand > Opdracht > Uitvoering > Ondersteuning > Organisatie > Bijlagen: <ul style="list-style-type: none"> > Verbindingsschema
Procesrollen (conform evenementenbeleid)	<ul style="list-style-type: none"> > Wie stelt/stellen het operationeel plan op? > Wie moet/moeten daarbij geconsulteerd worden? > Wie moet het operationeel plan autoriseren? > Wie neemt/nemen het operationeel plan af? > Wie moet het operationeel plan archiveren?
Hulpmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> > Format integraal operationeel plan > Productbeschrijving integraal operationeel plan > Regionaal beleidsplan > Lokaal evenementenbeleid > Referentiekader regionaal crisisplan 2016 > Leidraad Veiligheid publiekevenementen > Nederlands Handboek Evenementen Veiligheid
Kwaliteitseisen	<ul style="list-style-type: none"> > Het (integraal) operationeel plan voldoet aan de minimale inhoud. > Het (integraal) operationeel plan wordt in de juiste tijd, op de juiste plaats en in de juiste vorm ter beschikking gesteld aan de juiste afnemers.

¹⁰ Gebaseerd op het bekende vijf-paragrafen-model van de NAVO.

Literatuur

Brainich von Brainich Felth, E.T. (2004). *Het systeem van crisisbeheersing - Bevoegdheden en verplichtingen bij de voorbereiding op en het optreden tijdens crises*. Amsterdam: Boom Lemma.

Bruijn, H. de (2009). *Een gemakkelijke waarheid - Waarom we niet leren van onderzoekscommissies*. Den Haag: NSOB.

Dam, M. ten, Brainich, E.T. & Groot Kormelink, H. (2017). *Bestuurlijke netwerkkaarten en bevoegdhedenschema's*. Arnhem: IFV.

Duin, M.J. van (1999). *Proactie bestaat niet: leve de proactieven*. Arnhem: NIBRA.

Duin, M.J. van (2011). *Veerkrachtige crisisbeheersing: nuchter over het bijzondere*. Arnhem: IFV.

Helsloot, I. Groenendaal, J. & Veld, M. in 't (2014). *Maatschappelijke reacties na incidenten - Een verkennend onderzoek naar het onderscheid tussen, en determinanten van, maatschappelijke commotie, bezorgdheid en agressie*. Nijmegen: Radboud Universiteit.

Hijum, H. van & Johannink, R. (2017). *Het stelsel van crisisbeheersing - De besluitvormingsstructuur ontleed*.

Inspectie van Veiligheid en Justitie (2016). *Meer aandacht nodig voor veiligheid en gezondheid bij publieksevenementen*. Den Haag: Inspectie VenJ.

Instituut Fysieke Veiligheid (2015a). *Bestuurlijke netwerkkaarten*. Arnhem: IFV.

Instituut Fysieke Veiligheid (2015b). *Referentiekader Netcentrische Crisisbeheersing*. Arnhem: IFV.

Instituut Fysieke Veiligheid (2017). *Referentiekader Regionaal Crisisplan*. Arnhem: IFV.

Leergang Master of Crisis and Disaster Management (2002). *Van gebeurtenis tot crisis, wanneer breekt de pleuris uit?* Arnhem: NIFV.

Ministerie van Veiligheid en Justitie (2013). *Werken met scenario's, risicobeoordeling en capaciteiten in de Strategie Nationale Veiligheid*. Den Haag: Ministerie van V&J.

Muller, E.R, Brainich, E.T., Brouwer, J.G. & Schilder, A.E. (2017). *Openbare Orde en Veiligheid. Tekst & Commentaar* (vijfde druk). Wolters Kluwer.

Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid (2009). *Handreiking regionaal risicoprofiel*. Arnhem: NIFV.

Nibra (2003). *Leidraad Veiligheid publieksevenementen; een systematische aanpak voor risico analyse en voorbereiding*. Arnhem: Nibra publicatiereeks nr. 14.

Nieuwenhuis, M. (2010). *The Art of Management- 1: Strategie en Structuur*.

Oberijé, N. & Ruijven, C. van (2016). *Evaluatieonderzoek Handreiking Evenementenveiligheid*. Arnhem: IFV.

Onderzoeksraad voor Veiligheid (2015). *Monster truck ongeval Haaksbergen - Tussen vergewissen en vergunnen*. Den Haag: OvV.

Projectteam VeRA (2015). *Veiligheidsregio Referentie Architectuur - Samenwerking door samenhang in informatievoorziening binnen de veiligheidsregio's*. Arnhem: IFV.

Safety Solutions Consultants BV (2009). *Incidenten Analyse - Inclusief gebruik Tripod method*. Apeldoorn: SCC.

Stichting Evenementen Handboek (2017). *Nederlands Handboek Evenementen Veiligheid* [conceptversie].

Tops, P., Boogers, M. & Brandsen, T. (2003). *Rampen, regels en richtlijnen - De status van informele regelgeving op het gebied van de rampenbestrijding*.

Weggeman, M. (2010). *Kennismanagement: de praktijk* (7^e druk). Schiedam: Scriptum.

Overige bronnen

- > 13-stappenmodel
- > Het stelsel van crisisbeheersing: www.crisisbesluitvorming.nl
- > Onderzoeksraad voor Veiligheid: www.onderzoeksraad.nl
- > TRIPOD: www.tripodincidentanalyse.nl

Bijlage 1

Begrippenlijst

Begrippen die betrekking hebben op de context van (evenementen)veiligheid: wat is er aan de hand, en hoe erg is dat?¹¹

Vitale belangen van de samenleving (veiligheid):

- > Internationale rechtsorde:
  - > Dit vitaal belang heeft zich ontwikkeld van de bescherming van het grondgebied van het Koninkrijk, via de verdediging van het NAVO-grondgebied naar de handhaving van de internationale vrede en veiligheid in het kader van het Handvest van de Verenigde Naties
- > Nationale rechtsorde:
  - > Handhaving van de openbare orde
  - > Strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde
  - > Handhaving van de democratische rechtsorde
- > Openbare veiligheid:
  - > De bescherming van de (fysieke) integriteit van mensen, zaken en het milieu
- > Economische veiligheid:
  - > De bescherming van de productie, distributie en consumptie van (vitale) producten en diensten

Verstoring openbare orde (element van het vitaal belang nationale rechtsorde):

- > Onrechtmatig gevaarzettend of hinderlijk gedrag jegens personen en zaken op voor het publiek toegankelijke plaatsen

Evenement

1. Onder een evenement wordt verstaan: elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak, met uitzondering van:
  - a. Bioscoopvoorstellingen
  - b. markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder h, van de Gemeentewet en artikel 5:22 van deze verordening
  - c. kansspelen als bedoeld in de Wet op de kansspelen
  - d. het in een inrichting in de zin van de Drank- en Horecawet gelegenheid geven tot dansen
  - e. betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties
  - f. activiteiten als bedoeld in artikel 2:9 (straatartiest) en 2:39 (speelgelegenheden) van de verordening
2. Onder evenement wordt mede verstaan:
  - a. een herdenkingsplechtigheid
  - b. een braderie
  - c. een optocht, niet zijnde een betoging als bedoeld in artikel 2:3 van deze verordening, op de weg
  - d. een feest, muziekvoorstelling of wedstrijd op of aan de weg
  - e. een straatfeest of buurtbarbecue op één dag (klein evenement)

De kwalificatie van een gebeurtenis als crisis (waaronder ramp) vindt plaats met het oog op besluitvorming. Voor overheidsgezag betekent dat het toepassen van noodbevoegdheden.

- > Crisis: een situatie waarin een of meer vitale belangen van de samenleving worden bedreigd *en* normale middelen (lees bevoegdheden) ontoereikend zijn bij het voorkomen van die (dreigende) aantasting of beperken van de gevolgen daarvan
- > Ramp: een situatie waarin het vitaal belang openbare veiligheid wordt bedreigd *en* de normale bevoegdheden in verband met de gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines ontoereikend zijn

¹¹ De in deze tabel omschreven begrippen zijn ontleend aan: Muller, Brainich, Brouwer & Schilder (2017); Brainich von Brainich Felth (2004); Tops, Boogers & Brandsen (2003); Van Hijum & Johannink (2017) en de model Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG).

GOGME¹² (Bargoens voor gezond boerenverstand) als acroniem voor elementen van elk scenario:

- > Gebeurtenis
- > Oorzaak
- > Gevolg
- > Maatregel
- > Effect van maatregel

Formele en informele regels:

- > Formele regels hebben een juridisch verplichtend karakter.
- > Het juridisch verplichtend karakter van informele regels hangt af van het doel (informerend, adviserend of normerend) en de inhoud (kennis, beleid of wettelijk vereiste).

---

¹² GOGME datamodel® (zie www.crisisbesluitvorming.nl).

Begrippen die betrekking hebben op de functie van (evenementen)veiligheid: wie moeten daar wat aan doen?¹³

Veiligheidsketen¹⁴:

- > Preventie: het nemen van maatregelen die zijn gericht op het voorkomen of vroegtijdig stoppen van risicovolle situaties.
- > Preparatie: het nemen van maatregelen die zijn gericht op het mogelijk maken van een adequate respons.
- > Respons: het nemen van maatregelen die zijn gericht op de daadwerkelijke bestrijding van de oorzaak en gevolgen van risicovolle situaties.
- > Nafase: het nemen van maatregelen die zijn gericht op het terugkeren naar de 'normale situatie'.

Algemene keten:

- > De generieke rampenbestrijding en handhaving van de openbare orde die is belegd in de bestuurlijke hoofdstructuur: gemeenten en regio's, provincies, rijk.

Functionele ketens:

- > Beleidsterreinen met aparte probleemgebieden en vaak aparte bedrijfstakken, zoals: drinkwater- en voedselvoorziening, bestrijding dierziekten, bestrijding infectieziekten, energievoorzieningen, oppervlaktewater en waterkeringen, financieel verkeer, milieucompartimenten, telecommunicatie en transportmodaliteiten. De aansturing van functionele ketens vindt veelal plaats door de nationale overheid, Europese Unie of internationale sectorale organisatie.

Interventiecapaciteit:

- > De bevoegdheid en verantwoordelijkheid om vorm en inhoud te geven aan het behalen van een bepaalde prestatie bij een (dreigende) aantasting van een of meer vitale belangen van de samenleving, en het continueren daarvan over een bepaalde periode.
  - > De vorm verwijst naar de eigenschappen c.q. kwaliteit van de besturende, primaire, secundaire of verbeterzaak zelf: het 'proces'.
  - > De inhoud verwijst naar de eigenschappen c.q. kwaliteit van de bij die taak benodigde personele, facilitaire en informatievoorzieningen: de 'resources'.
  - > De prestatie verwijst naar de eigenschappen c.q. kwaliteit van het resultaat: het 'product' c.q. de 'dienst'

¹³ De in deze tabel omschreven begrippen zijn ontleend aan: Muller, Brainich, Brouwer & Schilder (2017); Brainich von Brainich Felth (2004); Instituut Fysieke Veiligheid (2015a); Weggeman (2010); Van Hijum & Johannink (2017).

¹⁴ In deze handreiking wordt de internationale indeling van de veiligheidsketen aangehouden. Het in Nederland gehanteerde onderscheid tussen proactie en preventie heeft geen meerwaarde (zie: Van Duin, 1999).

Begrippen die betrekking hebben op de vorm en inhoud van (evenementen)veiligheid: hoe doen zij dat en waarmee?¹⁵

Kennis:

- > Het – deels onbewuste – vermogen dat iemand in staat stelt een bepaalde taak uit te voeren. Dat vermogen verwijst naar de Informatie, de Ervaring, de Vaardigheden en de Attitude waarover iemand op een bepaald moment beschikt: $K = f(I, E, V, A)$.
- > Onder een taak wordt hier verstaan het beantwoorden van een door de persoon zelf of door een ander gestelde vraag via het identificeren, analyseren en beoordelen van aanwezige data waardoor nieuwe context- en taakrelevante kennis ontstaat.
- > Voor die beeld- en oordeelsvorming is theoretische bekendheid ('oude' informatie) of praktische vertrouwdheid (ervaringen) nodig met het domein waarbinnen de taak speelt, dan wel met de processen (vaardigheden) die voor de uitvoering van het type taak van belang zijn.
- > Toepassing van kennis geeft aan wat er gedacht en gedaan moet worden en hoe dat moet gebeuren.

Kennis & BOB-cyclus:

- > Beeldvorming: de transitie van ruwe feiten en gegevens naar context- en taakrelevante data.
- > Oordeelsvorming: de transitie van die data naar (nieuwe) informatie en dus kennis.
- > Besluitvorming: op basis van die (nieuwe) kennis bepalen wat gedacht en gedaan moet worden en hoe dat moet gebeuren.

Processtructuur:

- > Een visueel overzicht van de relatie tussen besturende, primaire, secundaire en verbeterprocessen.
- > Processen kunnen weer worden onderscheiden in ketenprocessen, bedrijfsprocessen, werkprocessen, processtappen en handelingen (procedures, werkvoorschriften).

Op basis van (in)formele regels kunnen de volgende processtappen¹⁶ worden onderscheiden:

Processtappen Incidentmanagement:

- > **Wat is er aan de hand, en hoe erg is dat? (context)**
  1. Identificeren van risicovolle situaties
  2. Analyseren van risicovolle situaties
  3. Beoordelen van risicovolle situaties
- > **Wie moeten daar wat aan doen? (bestuurlijke en operationele kernfuncties)**
  4. Identificeren van interventiecapaciteit
  5. Analyseren van interventiecapaciteit
  6. Beoordelen van interventiecapaciteit
- > **Hoe doen zij dat, en waarmee? (vorm en inhoud)**
  7. Richten van incidentmanagement
  8. Inrichten van incidentmanagement
  9. Verrichten van incidentmanagement
  10. Her(in)richten van incidentmanagement

Processtappen Verbetermanagement

- > **Kan dat nog beter? (verantwoorden en leren)**
  1. Identificeren van (latente) systeemfouten
  2. Analyseren van (latente) systeemfouten
  3. Beoordelen van (latente) systeemfouten
  4. Richten van verbetermanagement
  5. Inrichten van verbetermanagement
  6. Verrichten van verbetermanagement
  7. Her(in)richten van verbetermanagement

¹⁵ De in deze tabel omschreven begrippen zijn ontleend aan: Weggeman (2010); Nieuwenhuis (2010); Projectteam VeRA (2015); Instituut Fysieke Veiligheid (2017); Van Hijum & Johannink (2017).

¹⁶ © Processtructuur incidentmanagement en processtructuur verbetermanagement (Van Hijum & Johannink).

Processen zijn gekoppeld aan de organisatiestructuur in organieke, functionele en personele zin. Daarnaast kunnen nog generieke componenten binnen elke organisatie onderscheiden worden:

- > Organieke structuur:
  - > Een visueel overzicht van organisatieonderdelen: organogram c.q. de 'hark'. Denk daarbij bijvoorbeeld aan entiteiten als de meldkamer, commando plaats incident, regionaal operationeel team en actiecentra daarbinnen, gemeentelijk beleidsteam en regionaal beleidsteam
- > Functiestructuur:
  - > Functienaam
  - > Plaats in de organisatie
  - > Werkzaamheden: taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden c.q. procesrollen
- > Personele structuur:
  - > Resourcepools voor het in de juiste kwaliteit/kwantiteit bemensen van vaste of flexibel samengestelde organieke onderdelen van de organisatie
- > Organisatiecomponenten:
  - > Personele voorzieningen: instroom, doorstroom, uitstroom
  - > Facilitaire voorzieningen: huisvesting, middelen en ICT
  - > Informatie- c.q. communicatievoorzieningen

OOV-diensten: diensten en organisaties van verschillende disciplines die bevoegd en verantwoordelijk zijn voor het behalen van bepaalde prestaties op het terrein van de openbare orde en openbare veiligheid:

- > Brandweezorg:
  - > Brand- & emissiebestrijding
  - > Redding & technische hulpverlening
  - > Ontsmetting
  - > Resource management
  - > Informatie management
- > Geneeskundige zorg¹⁷:
  - > Acute gezondheidszorg
  - > Publieke gezondheidszorg
  - > Resource management
  - > Informatie management
- > Politiezorg¹⁸:
  - > Handhaven mobiliteit
  - > Ordehandhaving
  - > Bewaken & beveiligen
  - > Opsporing
  - > Interventie
  - > Resource management
  - > Informatie management
- > Bevolkingszorg:
  - > Crisiscommunicatie
  - > Publieke zorg¹⁹
  - > Omgevingszorg²⁰
  - > Nafase
  - > Informatie- en resource management
- > Overige OOV-diensten/organisaties:
  - > Kerntaken van functionele ketens²¹ op het terrein van openbare orde en veiligheid
  - > Resource management
  - > Informatie management

¹⁷ Al dan niet binnen het construct van de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR).

¹⁸ Het actiecentrum politie c.q. Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden (SGBO). De handhaving van de openbare orde en hulpverlening vindt plaats onder het gezag van de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio (algemene keten). De strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde vindt plaats onder het gezag van de officier van justitie (functionele keten).

¹⁹ Publieke zorg betreft het verplaatsen, opvangen en verzorgen van verminderd zelfredzame personen.

²⁰ Bouw-, ruimte- en milieubeheer. Denk daarbij o.a. aan de regionale uitvoeringsdienst (RUD) c.q. omgevingsdienst met kerntaken op het terrein van de fysieke leefomgeving onder het gezag van gemeenten/provincie.

²¹ Denk aan de beleidsterreinen justitie/terrorisme, waterkwaliteit/-kwantiteit, drinkwater- en voedselveiligheid, dierziekten, infectieziekten, et cetera.

Bijlage 2

Projectteam Actualisatie HEV

Rol	Betrokkenen
Projectmanagement	Herman van Hijum - projectleider Nancy Oberijé - projectsecretaris
Consultatie brandweer	Frank Mulders Ad Stenzler Arjan Venema namens het Kennisteam Evenementen Brandweer Nederland
Consultatie GGD/GHOR	Vincent Pot Jan van Leeuwen
Consultatie nationale politie	Remco van der Made Hans Vos namens de expertgroep evenementen nationale politie
Consultatie gemeenten/bevolkingszorg	Marjolein Paalman Marcel Mastenbroek Esther Theunissen Arie Willems Marieke Berkvens
Autorisatie	Raad Directeuren Veiligheidsregio, namens het Veiligheidsberaad
Bestuurlijk-juridische (mail)consultatie	Ernst Brainich